

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

Організація навчання у класах-комплектах початкової школи

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Початкова освіта

за спеціальністю А3 Початкова освіта

галузі знань 01 Освіта

Затверджено на засіданні кафедри початкової освіти
та освітніх інновацій
Протокол № 1 від 26 серпня 2025р.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Організація навчання у класах-комплектах початкової школи
Викладач (-і)	Височан Леся Михайлівна
Контактний телефон викладача	38096 3654260
Е-mail викладача	vysochan.lesia@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3кредити ЄКТС 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок, 15.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Особливості проведення уроків в СМЧШ – складова блоку фахових дисциплін професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Її вивчення передбачає ґрунтовну технологічну та методичну підготовку студентів за спеціальністю “Початкове навчання” до проведення уроків та здійснення позакласної роботи з трудового навчання в I-IV класах загальноосвітньої школи. «ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ В СМЧШ» - складова блоку дисциплін професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Дисципліна спрямована на ознайомлення студентів із особливостями проведення уроків в СМЧШ, опанування методики проведення однотемних та однопредметних уроків у сільській малочисельній початковій школі. У процесі навчання студенти засвоюють методи і прийоми роботи в СМЧШ. Детально опрацьовують Державний стандарт та навчальні програми у аспекті роботи в класі-комплекті; вивчають досвід учителів-практиків, розробляють конспекти занять з для початкових класів та інтегрованих уроків; оволодівають практичними вміннями формування читацької, літературознавчої, бібліотечно-бібліографічної та особистісно-діяльнійсної природничої ,математичної,компетентності молодших школярів.</p> <p>«Особливості проведення уроків в СМЧШ» - інтегрована дисципліна. Дисципліна є базовою. Дисципліна, на вивчення яких безпосередньо спирається курс: « Особливості проведення уроків в малочисельній школі»: методика вивчення освітньої галузі « Математика», методика вивчення освітньої галузі «Природознавство», з образотворчим мистецтвом з методикою навчання, з методикою навчання української мови, з методикою трудового навчання, з методикою навчання освітньої галузі «Основи здоров'я і фізична культура» та педагогікою і психологією (науки про виховання і формування особистості дитини) та педагогічними технологіями.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни : формування методичної компетентості майбутніх	

учителів початкових класів для реалізації технологічної освітньої галузі Державного стандарту початкової загальної освіти; ознайомлення студентів з науково-методичними основами викладання в сучасній початковій СМЧ школі; формування ґрунтовної технологічної та методичної компетентності майбутніх вчителів початкових класів щодо проведення уроків та позакласних з учнями 1–4 класів; сприяння творчій ініціативі майбутніх учителів, їх умінню інтегрувати в навчально-виховний процес навчання молодших школярів психолого-педагогічні знання; готовність до реалізації здобутих знань та вмій під час реальних уроків у класі-комплекті за сучасними навчально-методичними комплектами.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення ЗСЖ

Фахові компетентності:

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

Програмні результати навчання:

ПР-6. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-7. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових, індивідуальних, особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-9. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової

школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-18. Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10 годин

семінарські заняття / практичні / лабораторні		18 /4 годин		
самостійна робота		58 годин		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
4	Початкова освіта	2	нормативна	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Дидактико-організаційні особливості навчально-виховного процесу в СМКШ. Малочисельна початкова сільська школа як тип навчально-виховного закладу в системі освіти України: стан, проблеми та перспективи розвитку .		2	2	4
Тема 2. Теоретичні аспекти організації та особливості планування навчального процесу в малочисельній сільській школі.		2	2	6

Тема 3. Структура побудови уроків у малочисельній початковій сільській школі різної структури .		2	6
Тема 4. Дидактичні особливості різнопредметних, однопредметних та однотемних уроків.	2	2	6
Тема 5. Функції, методи та види внутрішньошкільного контролю в СМКШ.	2	2	6
Тема 6. Педагогічний аналіз як складова управління навчально-виховним процесом у СМКШ.	2	4	10
Тема 7. Планування виховної роботи і розподіл функціональних обов'язків. Забезпечення педагогічно обумовленого вибору форм організації виховної діяльності у відповідності з віковими та індивідуальними особливостями учнів кожного класу.	2	2	6
Тема 8. Позакласна та позашкільна робота у СМКШ	2	4	8
Тема 9. Шляхи підвищення якості навчально-виховного процесу учнів .	2	2	
ЗАГ.:	18	18	54
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Залік, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає 50 балів за написання письмового екзамену та (50 балів) оцінки за практичні заняття (35 балів) і контрольну роботу та самостійну роботу (15 балів).		
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота, що складається з двох теоретичних та двох практичних завдань		
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів		

Умови допуску до
підсумкового контролю

Виконання 50 % завдань

Підсумковий контроль	Залік, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає 50 балів за написання письмового іспиту та (50 балів) оцінки за практичні заняття
----------------------	--

7. Політика навчальної дисципліни

Неприпустимі плагіат та списування на контрольній та іспиті.
Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.
Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ із теми.

Письмові роботи: Обов'язковим є написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи. Контрольна робота проводиться для перевірки здатності здійснювати навчання молодших школярів з «Організація навчання у класах-комплексах початкової школи».

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, вручення в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної доброчесності. Виявлення однак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять: Очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною дисципліною.

Неформальна освіта: Форми неформальної освіти: очна -(тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна- (дистанційні курси, вебінари).

8. Рекомендована література

1. Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
2. Закон України Про освіту. Прийняття від 05.09.2017 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
4. Біда О.А. Сільська малокомплектна школа: Навч. Посіб. для вчителів початкових класів і студентів педагогічних факультетів. -К.:Науковий світ,2015.-34 с.
5. Височан Л. М. Методика викладання природознавства: навчально-методичний посібник для студентів ОКР «Бакалавр»галузі знань 0101Педагогічна освіта напрямку підготовки : 6.010102 Початкова освіта. Івано-Франківськ: НАІР,2014. 164 с.
6. Височан Л.М. Методика викладання природознавства: навчально-методичний посібник для студентів ОКР «Бакалавр» галузі знань 0101Педагогічна освіта напрямку підготовки : 6.010102 Початкова освіта. Івано -Франківськ: НАІР, 2018. 64 с.
7. Кукалець М. В.Методика викладання природознавства у початковій школі : навчально-методичний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання студентів спеціальності «Початкова освіта»: навч.посібник. Львів «Новий світ-2000», 2019. 223с.
8. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ

«Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

9.

Викладач:
професор кафедри початкової освіти
та освітніх інновацій
ВИСОЧАН

Леся